

**ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE  
2019. GODINE**

**Razred ili kategorija natjecanja:** **5. razred**

**Zaporka:**

--	--	--	--	--

\_\_\_\_\_

**Broj postignutih bodova** \_\_\_\_ / 70

**Potpis članova Školskog povjerenstva**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

Mjesto i nadnevak: \_\_\_\_\_

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

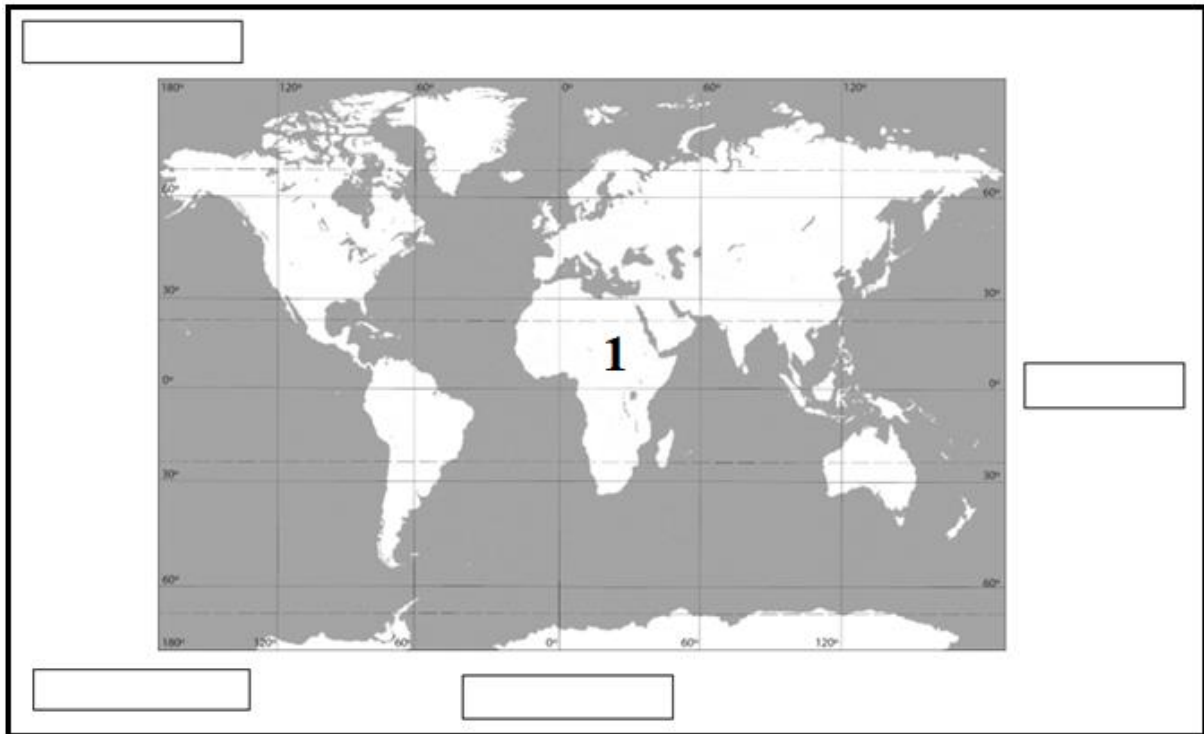
Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

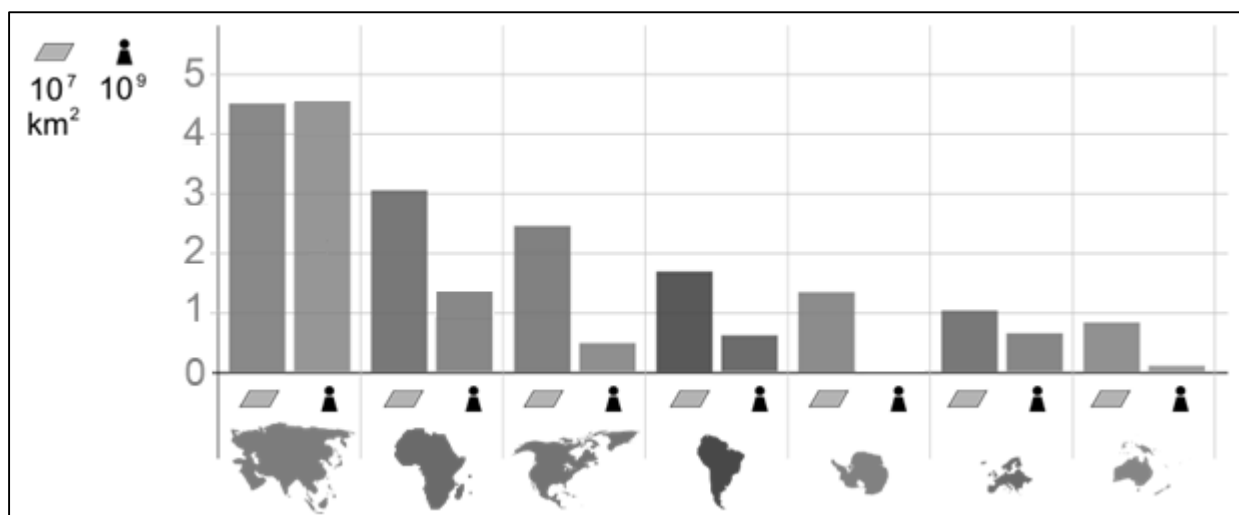
Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

**PRVA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.**



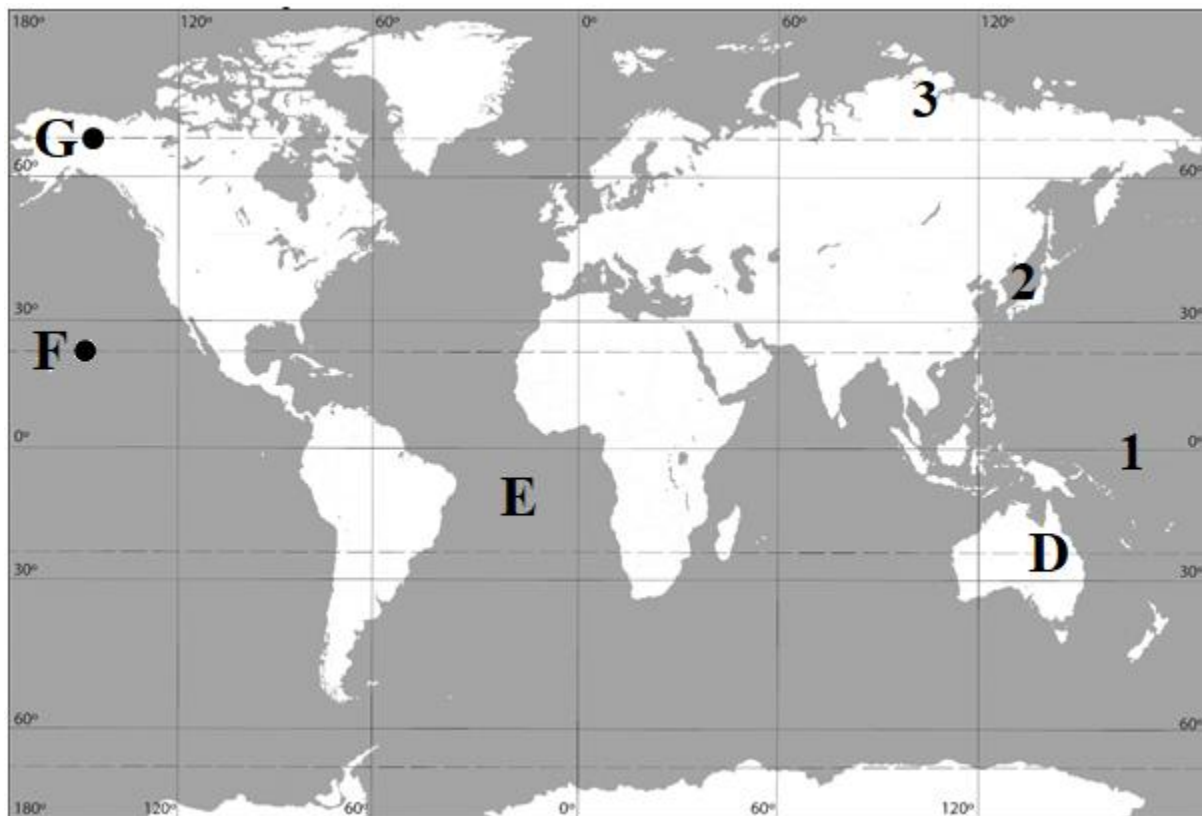
- 3**  1. Koje je ime kontinenta označenog na karti brojem **1**? \_\_\_\_\_  
Koje je ime kontinenta kojim prolazi ekvator, a okružuju ga Tih, Atlantski i Južni ocean?  
\_\_\_\_\_ Upiši na priloženoj karti broj **2** u taj kontinent.  
Koje je ime kontinenta kojeg okružuje samo jedan ocean?  
\_\_\_\_\_ Upiši na priloženoj karti broj **3** u taj kontinent.
- 2**  2. U pravokutnike u okviru karte upiši odgovarajuće glavne i sporedne strane svijeta u odnosu na kontinent na karti označen brojem 1.
- 2**  3. Koje je ime oceana kojeg okružuju Afrika, Australija i Azija?  
\_\_\_\_\_ Upiši na priloženoj karti broj **4** u taj ocean.  
Koje je ime oceana kojeg okružuju Europa, Azija i Sjeverna Amerika?  
\_\_\_\_\_ Upiši na priloženoj karti broj **5** u taj ocean.
- 3**  4. Koja su imena kontinenata koji se cijelom površinom nalaze zapadno od početnog meridijana? \_\_\_\_\_,  
\_\_\_\_\_  
Koje je ime oceana u kojem se sijeku ekvator i početni meridijan?  
\_\_\_\_\_ Označi njihovo sjecište znakom **X** na geografskoj karti.

**SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENOG DIJAGRAMA.**



- 2**  5. Ime površinom najvećeg kontinenta svijeta je \_\_\_\_\_, a ime površinom najvećeg kontinenta Novoga svijeta je \_\_\_\_\_.
- 2**  6. Ime kontinenta koji se nalazi na šestom mjestu prema površini je \_\_\_\_\_, a na istom mjestu prema broju stanovnika je kontinent čije je ime \_\_\_\_\_.
- 2**  7. Imena kontinenta koji imaju više od milijardu stanovnika su \_\_\_\_\_ i \_\_\_\_\_.
- 1**  8. Ime kontinenta Novoga svijeta s najvećim brojem stanovnika je \_\_\_\_\_.

SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.



- |   |  |
|---|--|
| 3 |  |
|---|--|

 9. Označi točkom (●) i odgovarajućim slovom zadane koordinate na priloženoj geografskoj karti.  
 A = 30° južno od ekvatora, 120° istočno od početnog meridijana  
 B = 23,5° sjeverno od ekvatora, 30° zapadno od početnog meridijana  
 C = 66,5° sjeverno od ekvatora, 90° zapadno od početnog meridijana
- |   |  |
|---|--|
| 2 |  |
|---|--|

 10. Ime kontinenta koji je na karti označen slovom **D** je \_\_\_\_\_, a ime oceana koji je na karti označen slovom **E** je \_\_\_\_\_.
- |   |  |
|---|--|
| 2 |  |
|---|--|

 11. Naziv paralele na kojoj se nalazi točka označena slovom **F** je \_\_\_\_\_, a naziv paralele na kojoj se nalazi točka označena slovom **G** je \_\_\_\_\_.
- |   |  |
|---|--|
| 2 |  |
|---|--|

 12. Prikaz na svim geografskim kartama nije točan. Zbog čega dolazi do greške u prikazu?  
 Zaokruži slovo ispred točnih odgovora. Dva su odgovora točna.  
**a)** zbog ravne površine geografske karte      **b)** zbog nejednake raspodjele kopna i mora  
**c)** zbog veličine geografske karte      **d)** zbog oblika Zemlje      **e)** zbog gibanja Zemlje
- |   |  |
|---|--|
| 2 |  |
|---|--|

 13. Na različitim kartama različita su odstupanja od točnog prikaza površine Zemlje. Na priloženoj karti upisani su brojevi u dijelove različitih odstupanja. Zaokruži na karti broj koji je upisan u prostor najvećeg odstupanja od točnog prikaza. Što je mjerilo sitnije, greška prikaza površine Zemlje je \_\_\_\_\_ (upiši jedno od: **manja, veća**).

2

14. Grad Senj u Ličko-senjskoj županiji u Hrvatskoj nalazi se točno na polovici između ekvatora i Sjevernoga pola. Paralela koja prolazi kroz taj grad ima \_\_\_\_\_ stupnjeva \_\_\_\_\_ od \_\_\_\_\_. Pokraj Senja prolazi meridijan 15 stupnjeva \_\_\_\_\_ od \_\_\_\_\_.

**SLJEDEĆIH OSAM ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.**

3

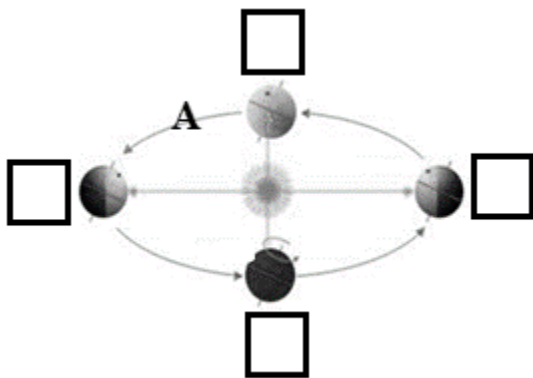
15. Upiši broj 1 u pravokutnik koji prikazuje položaj Zemlje za vrijeme najkraćeg dana u odnosu na noć u Hrvatskoj.

Koji je naziv gibanja Zemlje koji prikazuje strelica označena na crtežu slovom A?

\_\_\_\_\_

Koliko dana traje gibanje Zemlje označeno na crtežu duljim strelicama?

\_\_\_\_\_

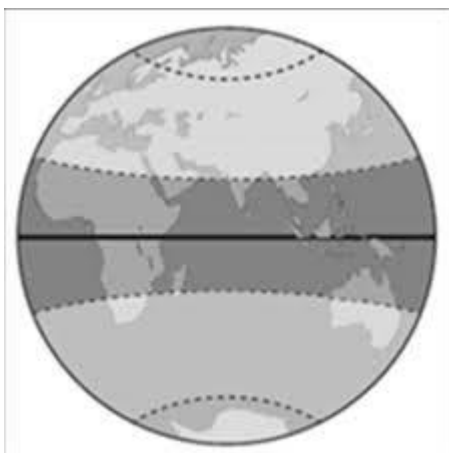


3

16. Ispuni vodoravnim linijama (=) u cijelosti toplinski pojas u kojem se nalazi Hrvatska.

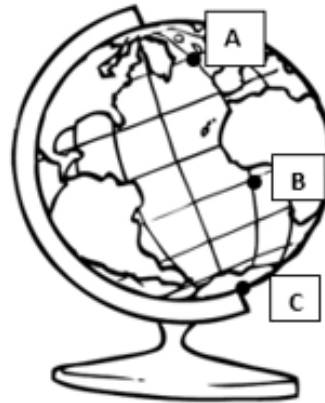
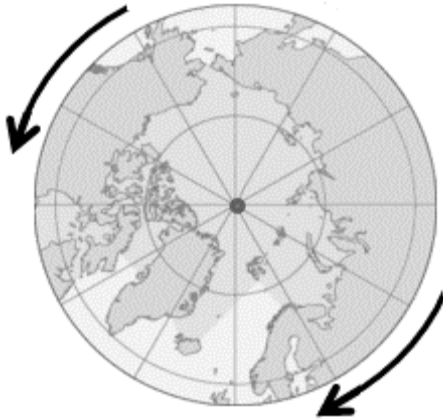
Ispuni okomitim linijama (|||) u cijelosti toplinski pojas u kojem je polarni dan 21. 12.

Znakom X prekriži paralelu na koju sunce okomito sije prvog dana zime na sjevernoj polutci.



**2** 17. Koji je naziv mjesta koje je označeno točkom na karti? \_\_\_\_\_

Ucrtaj točku (●) i označi brojem **1** na globusu mjesto na kojem se nalazi.



**3** 18. Kojim je slovom označena točka na globusu koja se giba najvećom brzinom oko Zemljine osi? \_\_\_\_\_ Koji je naziv paralele na kojoj je na globusu ucrtana točka B?

\_\_\_\_\_ Kojim je slovom označena točka na globusu koja miruje prilikom gibanja Zemlje oko svoje osi? \_\_\_\_\_

**1** 19. Koje je ime oceana prikazanog najvećim dijelom na priloženom crtežu globusa?

\_\_\_\_\_

**2** 20. Zaokruži vrh strelice koja uz rub karte prikazuje smjer okretanja Zemlje oko svoje osi.  
Koji je naziv za gibanje Zemlje oko svoje osi? \_\_\_\_\_

**1** 21. Koja je posljedica tog gibanja Zemlje? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) izmjena mjeseci u godini      b) izmjena godišnjih doba      c) izmjena dana i noći  
d) izmjena Mjesečevih mijena      e) izmjena plime i oseke

**2** 22. Koje je ime oceana prikazanog cijelom površinom na priloženoj karti?

\_\_\_\_\_

Upiši slovo **H** na karti u kontinent na kojem se nalazi Hrvatska.

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA.**

- 2**  23. Na crte ispod geografskih karata Europe označenih slovima A i B upiši naziv vrste geografske karte prema sadržaju.

A



\_\_\_\_\_

B



\_\_\_\_\_

- 2**  24. Na crte ispod geografskih karata dijela Zadra i Europe označenih slovima C i D upiši naziv vrste topografske karte prema mjerilu.

C

1: 5 000



\_\_\_\_\_

D

1: 3 000 000

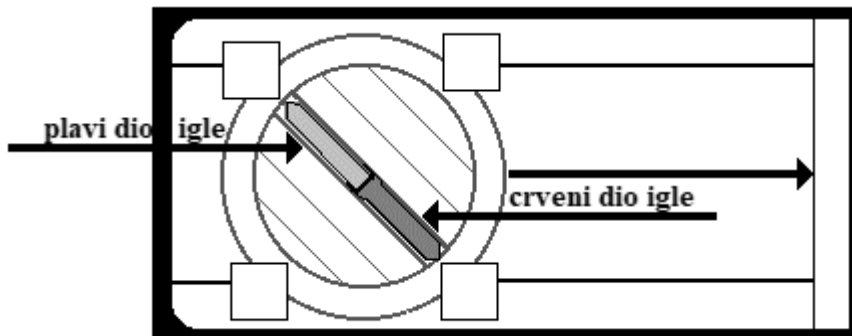


\_\_\_\_\_

- 2**  25. Koja je karta od označenih slovima A, B, C i D izrađena u najkrupnijem mjerilu? Karta označena slovom \_\_\_\_\_. Kojim je slovom označena geografska karta koja će turistima najviše pomoći u razgledu grada? \_\_\_\_\_

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.**

- 2**  26. Kompas je postavljen vodoravno i točno pokazuje strane svijeta. Upiši oznake strana svijeta na hrvatskom jeziku u odgovarajući kvadratić u kompasu.



- 1**  27. Ucrtaj točku (•) i uz nju upiši ime na mjestu položaja zvijezde Sjevernjače pomoću priloženog crteža na kojemu je prikazano zviježđe Velikog medvjeda.

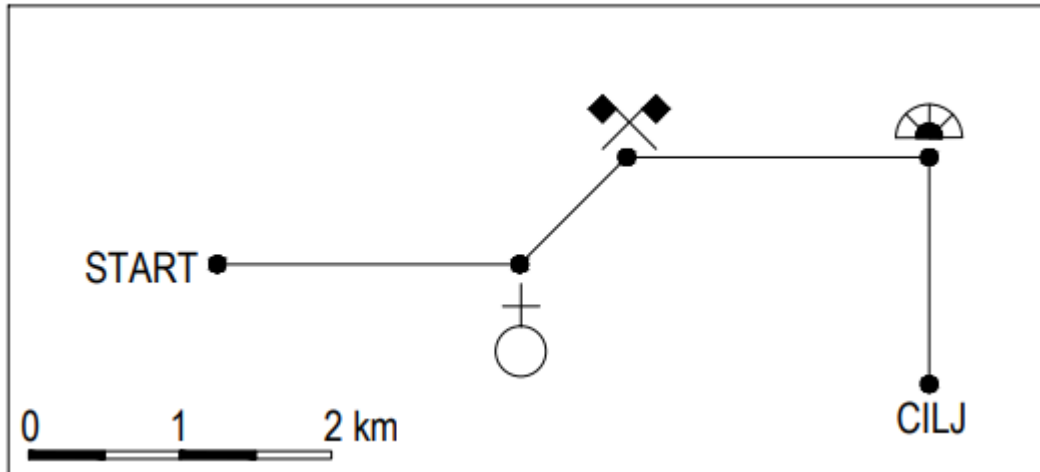


- 1**  28. Koja je pokrata za jedan od najčešće korištenih globalnih satelitskih sustava za orijentaciju, a prikazan je na fotografiji? \_\_\_\_\_





**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE SKICE.**



**1**  29. Kojem brojčanom mjerilu odgovara mjerilo na skici: 1 cm na karti prikazuje 500 m u prostoru? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) 1:500      b) 1:5000      c) 1:50 000      d) 1:500 000      e) 1:5 000 000

**2**  30. U kojem se smjeru trebaš kretati od crkve do rudnika? (Upiši stranu svijeta riječju.)

\_\_\_\_\_

Do kojeg objekta dolaziš krećući se od rudnika nakon što prijeđeš 2 km prema istoku?

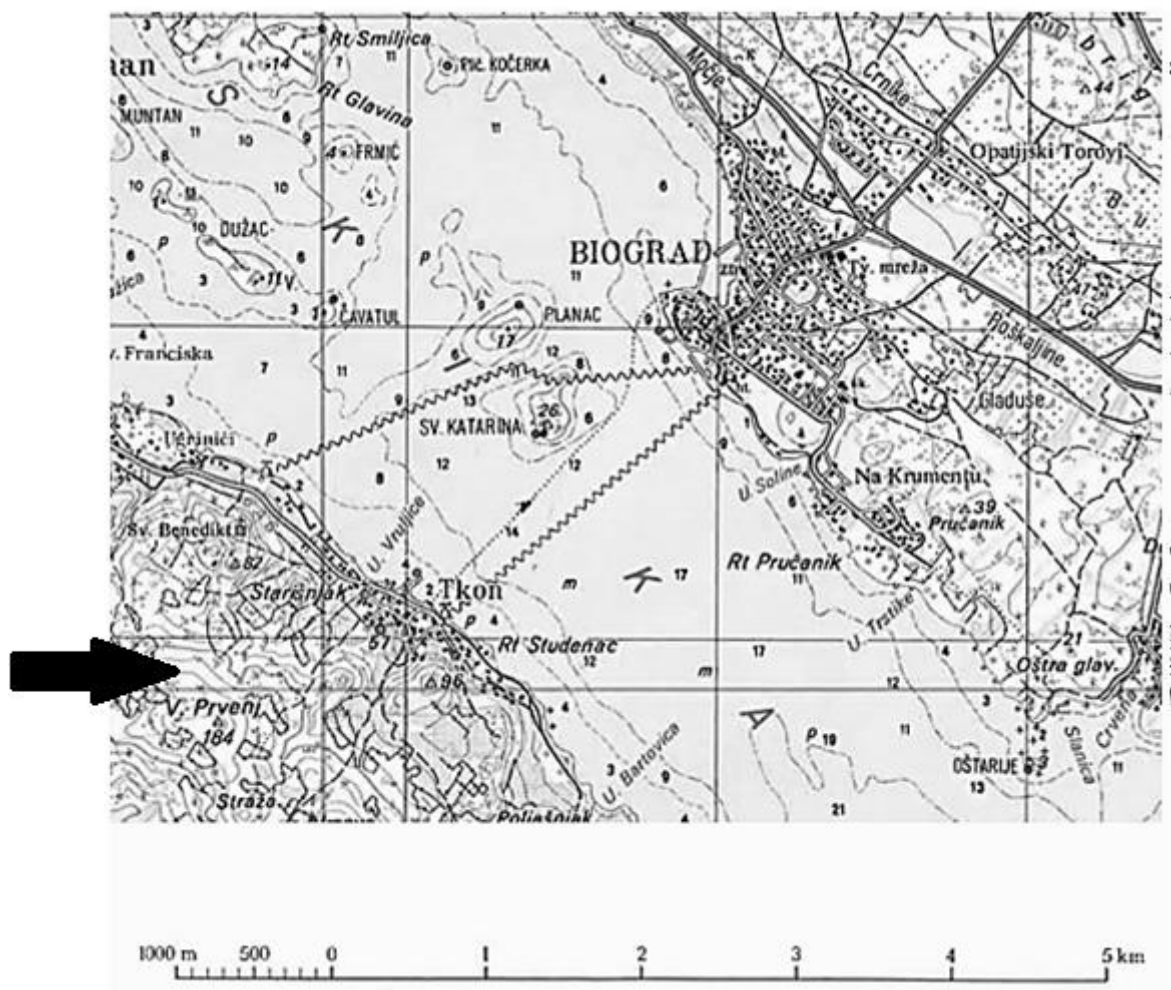
\_\_\_\_\_

**2**  31. Koliku udaljenost trebaš prijeći od špilje do cilja? \_\_\_\_\_

Koliku ćeš ukupnu udaljenost prijeći od starta do cilja obilazeći sve ucrtane objekte?

\_\_\_\_\_

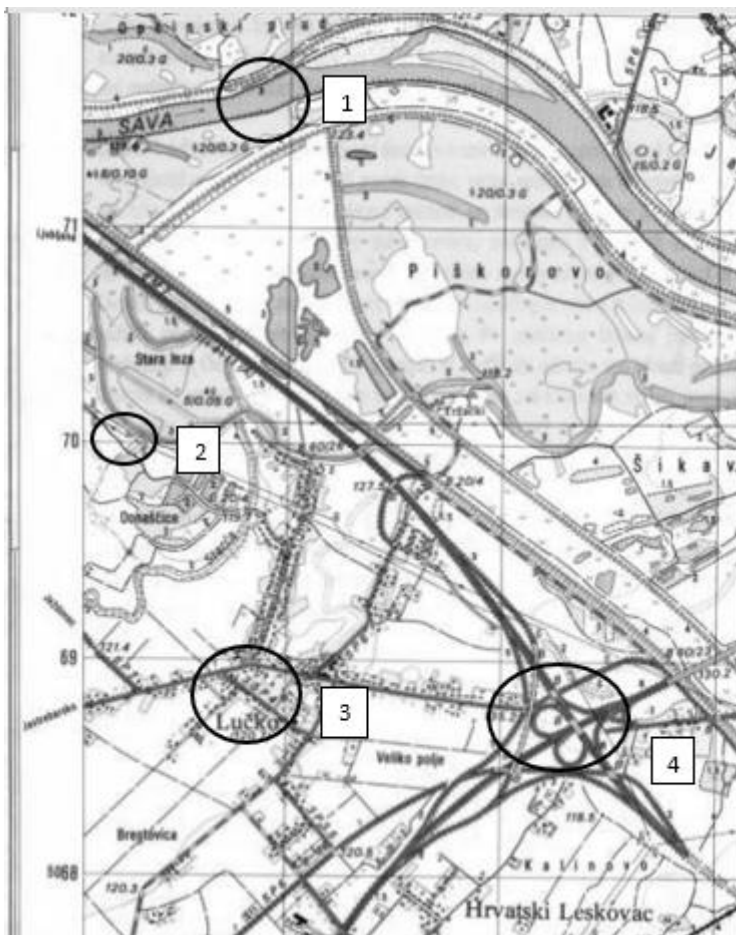
POSLJEDNJA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENIH ISJEČAKA TOPOGRAFSKIH KARATA.



- 1  32. Kolika je zračna udaljenost u stvarnosti između obale Biograda i obale Tkona?  
Udaljenost iznosi \_\_\_\_\_.
- 3  33. Crnom strelicom je na priloženom isječku topografske karte označen kartografski znak kojim se prikazuje nadmorska visina. Koji je njegov naziv? \_\_\_\_\_
- Na isječku zaokruži najveće naselje.
- Na isječku zaokruži kartografski znak i pripadajući broj koji označava najveću nadmorsku visinu. Nadmorska visina te točke iznosi \_\_\_\_\_ m.

2 34. Kojim je brojem na isječku topografske karte zaokruženo naselje? \_\_\_\_\_

Kojom se bojom na topografskim kartama prikazuje površina na kojoj je šuma?



2 35. Broj koji na gornjem isječku označava element prirodne osnove prostora na isječku je broj \_\_\_\_\_ i prikazuje \_\_\_\_\_, čija je površina ispunjena \_\_\_\_\_ bojom.